

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România
Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80
Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.235A/2020

Domnului
Președinte al Senatului

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de senatori aparținând Grupurilor parlamentare ale Uniunii Salvați România și Partidului Național Liberal, referitoare la neconstituționalitatea Legii privind măsurile de protecție a personalului didactic, de conducere, de îndrumare și control din învățământul preuniversitar în îndeplinirea atribuțiilor specifice funcției.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 9 martie 2020 (inclusiv în format electronic, la adresa de e-mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 18 martie 2020.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

Prof.univ.dr. Valer DORNEANU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
Do. nr. 235 A1 / 2020

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 1020 / 12 FEB 2020

**Parlamentul României
Senat**

Secretar General

SENATUL ROMÂNIEI
SECRETAR GENERAL
NR. XXXV 783
DATA 12-02-2020

Domnului

VALER DORNEANU

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

În temeiul dispozițiilor art.15 alin.(4) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă transmitem, alăturat, sesizarea de neconstituționalitate cu privire la Legea privind măsurile de protecție a personalului didactic, de conducere, de îndrumare și control din învățământul preuniversitar în îndeplinirea atribuțiilor specifice funcției (L592/2016).

Precizăm că sesizarea de neconstituționalitate menționată, formulată în condițiile art.146 lit.a) din Constituția României, republicată, a fost depusă la Senat în ziua de miercuri, 12 februarie 2020.

Cu deosebită considerație,

SECRETAR GENERAL

Izabela Chencian

Calea 13 Septembrie nr. 1-3, sector 5, București, România
www.senat.ro

SENATUL ROMÂNIEI	
SECRETAR GENERAL	
NR. XXXV	778
DATA	12.02.2020

Parlamentul României

Senat

Către:
SECRETARIATUL GENERAL AL SENATULUI
Doamnei Izabela Chencian

Doamnă Secretar General,

În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă depunem alăturat sesizarea de neconstituționalitate a Legii privind investirea personalului didactic de predare, de conducere, de îndrumare și de control cu exercițiul autorității publice pe timpul și în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu (L592/2016), solicitându-vă să o înaintați Curții Constituționale a României, în ziua depunerii.

Cu stimă,

Lider Grup USR Senat,

Radu Mihailescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI

DOMNULE PREȘEDINTE,

În conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) din Constituția României și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, senatorii menționați în anexa atașată formulăm prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

a *”Legii privind investirea personalului didactic de predare, de conducere, de îndrumare și de control cu exercițiul autorității publice pe timpul și în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu”* (în continuare *”Legea”*) înregistrată la Senat sub nr. L592/2016, pe care o considerăm neconformă cu o serie de prevederi din Constituția României, pentru motivele expuse în continuare.

I.) SITUAȚIA DE FAPT

Legea care face obiectul sesizării a fost inițiată în anul 2016 de către domnul senator Șerban Nicolae sub denumirea *”Propunere legislativă privind investirea personalului didactic de predare, de conducere, de îndrumare și de control cu exercițiul autorității publice pe timpul și în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu”*. Potrivit expunerii de motive atașată propunerii legislative, scopul legii este de a contribui *„la recunoașterea socială, a*

autorității, precum și a standardelor profesionale ale corpului profesional, promovând formarea și evaluarea sa și recunoaște autoritatea publică a directorilor, membrilor de conducere, și profesorilor din școlile publice și private, aceștia bucurându-se de toate principiile prezumției de veridicitate în declarațiile lor scrise cu privire la evenimentele cu semnificație disciplinară și de protecția acordată de lege”. Astfel, legea vine în sprijinul profesorilor care nu au reușit să se impună din punct de vedere profesional în fața elevilor și a părinților, instituind o prezumție de veridicitate a faptelor sesizate de către profesori și o ”protecție acordată similar funcțiilor de autoritate publică”.

Derularea inițială a procedurii legislative la Senat:

- la data de 31.03.2016 a fost înregistrată sub nr. B165;
- la data de 27.06.2016 plenul Senatului a aprobat trimiterea propunerii legislative la Camera Deputaților, ca primă Cameră sesizată;

Derularea procedurii legislative la Camera Deputaților:

- la data de 28.06.2016 a fost înregistrată la Biroul Permanent cu codul PL-x nr. 299/2016;
- la data de 14.09.2016 a fost primit **avizul nefavorabil** al Comisiei pentru egalitatea de șanse pentru femei și bărbați;
- la data de 01.11.2016 a fost primit **raportul nefavorabil** comun emis de Comisia juridică, de disciplină și imunități și Comisia pentru învățământ, știință, tineret și sport, înregistrat cu nr. 4c-11/892/2016, respectiv 4c-9/182/2016;
- la data de 01.11.2016 a fost adoptată tacit de Camera Deputaților, ca urmare a depășirii termenului de 45 de zile, potrivit art.75 alin.(2) teza a III-a din Constituția României republicată.

Derularea ulterioară a procedurii legislative la Senat:

- la data de 07.11.2016 a fost înregistrată la Biroul Permanent cu codul L592;
- la data de 08.02.2017 a fost primit avizul favorabil emis de Comisia pentru administrație publică și organizarea teritoriului, înregistrat cu nr. 300;

- la data de 15.02.2017 a fost primit avizul nefavorabil emis de Comisia pentru egalitatea de șanse, înregistrat cu nr. 137;
- la data de 02.03.2017 a fost primit avizul nefavorabil emis de Guvern, înregistrat cu nr. 940/02.03.2017;
- la data de 09.10.2019 a fost primit raportul favorabil comun emis de Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări și Comisia pentru învățământ, știință, tineret și sport, înregistrat cu nr. 368, respectiv 158;
- la data de 09.12.2019 a fost primit raportul suplimentar favorabil comun emis Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări și Comisia pentru învățământ, știință, tineret și sport, înregistrat cu nr. 368, respectiv 158;
- la data de 03.02.2020 a fost adoptată în plen, cu 76 de voturi pentru, 25 împotriva și 2 abțineri;
- la data de 03.02.2020 a fost depusă la Secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii.

II.) MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE EXTRINSECI

1. ÎNCĂLCAREA ARTICOLELOR 73 și 75 ALIN. (4) DIN CONSTITUȚIA ROMÂNIEI

Din expunerea situației de fapt rezultă că, sub aspect procedural, Camera Deputaților a fost prima Cameră sesizată, iar Senatul a fost Camera decizională. Legea supusă analizei are statutul unei legi organice, având în vedere că obiectul său de reglementare este reprezentat de (i) norme privind organizarea generală a învățământului (lit. n) alin.(3) art. 73 din Constituția României) și (ii) norme privind infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora (lit. h) alin. (3) art. 73 din Constituția României).

Ținând cont de prevederile constituționale de la art. 75 din Constituția României care enumeră expres și limitativ domeniile de legiferare care intră în competența Camerei Deputaților, ca primă Cameră sesizată, rezultă că în cazul legilor care privesc organizarea generală a învățământului prima Cameră sesizată trebuie să fie Camera Deputaților. Totodată, pe baza unui raționament *per a contrario*, propunerile legislative care au ca obiect infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora se supun votului Senatului ca primă Cameră sesizată. Este de observat că inițiativa legislativă în cauză conține norme care ar fi

trebuit supuse adoptării Senatului ca primă Cameră sesizată și norme care ar fi trebuit suspuse adoptării Camerei Deputaților ca primă Cameră sesizată.

Așadar, ne aflăm în ipoteza prevăzută de art. 75 alin. (4) din Constituție care prevede modalitatea de soluționare a unui eventual conflict de competență cu privire la ordinea de sesizare a Camerelor în situația unei propuneri legislative care conține norme organice ce trebuie adoptate diferit, prin raportare la ordinea de sesizare a Camerelor. Astfel, Camera Deputaților a adoptat ca primă Cameră sesizată norme având ca obiect infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora, deși, conform Constituției, Camera Deputaților este Cameră decizională în astfel de cazuri.

Art. 75 alin. (4) din Constituție prevede că: *”În cazul în care prima Cameră sesizată adoptă o prevedere care, potrivit alineatului (1), intră în competența sa decizională, prevederea este definitiv adoptată dacă și cea de-a doua Cameră este de acord. În caz contrar, numai pentru prevederea respectivă, legea se întoarce la prima Cameră sesizată, care va decide definitiv în procedură de urgență”*.

Prin urmare, procedura de a adoptare a L592/2019 ar fi constituțională numai în măsura în care Senatul (Camera decizională) nu ar mai fi adus modificări sau completări normelor care ar fi trebuit adoptate de Camera Deputaților în calitate de Cameră decizională, respectiv normelor care au ca obiect infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora.

Or, în fapt, se poate observa că, la data de 09.12.2019, prin raportul suplimentar 1, au fost adoptate o serie de amendamente care modifică propunerea legislativă sub aspectul conținutului normelor de reglementare a infracțiunilor, pedepselor și regimului executării acestora (prin amendamentele propuse de senatorul Liviu Marian Pop la alin. (1), art. 5 și art. 6 ale Legii și adoptate de comisie a fost modificat textul cu privire la personalul didactic care poate deveni subiect pasiv al infracțiunilor și cu privire la modalitatea în care se desfășoară urmărirea penală). Astfel, în conformitate cu normele constituționale, legea ar fi trebuit întoarsă la Camera Deputaților și adoptată din nou de aceasta, în urma consultării Comisiei competente, respectiv Comisia Juridică, având în vedere, că doar această Cameră este competentă, în calitate de Cameră decizională, cu privire la normele modificate de Senat și care au ca obiect infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora.

Prin urmare, legea adoptată este neconstituțională sub aspectul procedurii legislative de adoptare menționate în art. 73 și art. 75 din Constituție.

III.) MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE INTRINSECI

1. ÎNCĂLCAREA ART. 1 ALIN. (3) ȘI (5) DIN CONSTITUȚIE

Potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (3): *„România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate”* și alin. (5): *„În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”*. Această obligație, care revine atât persoanelor fizice cât și persoanelor juridice, se aplică în egală măsură și Parlamentului, inclusiv în privința modului de exercitare a atribuției sale principale și esențiale, respectiv aceea de unică autoritate legiuitoare a țării, care constă în elaborarea proiectelor de lege și adoptarea acestora ca legi ale statului român.

Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa constantă, că respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative constituie un veritabil criteriu de constituționalitate prin raportare la aplicarea art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție.

În acest sens, prin Decizia nr. 26/2012, Curtea Constituțională a reținut următoarele:

„Deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, Curtea constată că prin reglementarea acestora legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară.

Totodată, trebuie avute în vedere și dispozițiile constituționale ale art. 142 alin. (1), potrivit cărora „Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției”, și pe cele ale art. 1 alin. (5) din Constituție, potrivit cărora, „în România, respectarea [...] legilor este obligatorie”. Astfel, Curtea constată că reglementarea criticată prin nerespectarea normelor de tehnică legislativă determină apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.”

În același sens, prin Decizia nr. 473/2013, Curtea Constituțională a statuat, de principiu, că „*orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu trebuie să afecteze însă previzibilitatea legii.*”

În acest context, susținem că art. 1 din Legea supusă controlului de constituționalitate cuprinde dispoziții neclare, de natură a afecta eficiența actului normativ.

În Lege sunt mai multe prevederi imprecise ce lasă loc mai multor interpretări. Astfel, cum în mod întemeiat sublinia și Consiliul Legislativ la punctul nr. 5 al avizului său, formulările folosite de către legiuitor nu îndeplinesc criteriile de claritate și previzibilitate ale normelor juridice. În concret, formulări precum ”*similar funcțiilor de autoritate publică*” din art. 1, personalul didactic ”*se bucură de autoritatea de a lua decizii oportune*” din art. 2 lit. c), ”*în cursul procedurii judiciare aplicabile*” din art. 4, etc. sunt imprecise, imprevizibile și neclare. Nu se poate ști la ce s-a referit legiuitorul atunci când a prevăzut dispoziții de protecție *similare* funcțiilor de autoritate publică și nici care sunt acele proceduri judiciare aplicabile.

Pe de altă parte, art. 4 din Lege prevede că: ”*În cursul procedurii judiciare aplicabile, faptele sesizate, în scris, de personalul didactic, de conducere, de îndrumare și control, în exercitarea atribuțiilor specifice funcției, se bucură de prezumție relativă de veridicitate, până la proba contrară*”. Art. 4 instituie astfel o prezumție relativă de legalitate în cadrul „procedurilor judiciare” întreprinse de personalul didactic. Coroborând această prevedere cu obiectul de reglementare a prezentei legi care acordă cadrelor didactice statutul de autoritate publică, se constată că (i) cadrele didactice dobândesc statutul de autoritate publică și (ii) înscrisurile emise de cadrele didactice cu privire la faptele constatate vor fi asimilate actelor administrative care se bucură de prezumția de legalitate, prezumție care, la rândul ei, se bazează pe prezumția de autenticitate și de veridicitate.

În primul rând, (i) cadrele didactice dobândesc statutul de autoritate publică, iar noțiunea de autoritate publică are în sfera sa de cuprindere, pe lângă organele administrației

publice (centrale de specialitate și locale) și Parlamentul, Președintele României, Guvernul, precum și autoritatea judecătorească (instanțele judecătorești, Ministerul Public și Consiliul Superior al Magistraturii). În acest sens, trebuie reținut faptul că unitatea școlară nu este o *autoritate* publică (în sens strict), ci o *instituție* publică. Astfel, între noțiunea de autoritate publică și cea de instituție publică deosebirea este reprezentată de raportul supraordonat dintre autoritate și instituție, fapt relevat și de sfera prerogativelor pe care fiecare dintre cele două categorii de entități juridice le deține. Astfel, în timp ce autoritatea publică are o serie de prerogative decizionale, de reglementare, control, sancționare etc, instituția publică are doar menirea de a presta anumite servicii publice specializate, în diverse domenii administrative, în speță servicii de educație pentru copii și tineri.

În al doilea rând, (ii) faptele constate în scris de cadrele didactice vor fi asimilate actelor administrative care se bucură de prezumția de legalitate. Prin această prevedere, se instituie o prezumție relativă de legalitate cu privire la faptele constate în scris de cadrele didactice, fapt care ar presupune ca înscrisurile să fie calificate ca fiind acte administrative, iar contestarea acestora să se poate realiza doar în instanțele de contencios-administrativ. Astfel, se lasă posibilitatea cadrelor didactice de a dispune arbitrar de aceste prerogative, profesorul preluând și rolul de „agent constator”, chiar în absența unor martori care să ateste eventual veridicitatea probei, cum se întâmplă în cazul agenților constatori din alte domenii.

Totodată, sintagma „*faptele sesizate în scris*” (de către cadrul didactic) generează incertitudine, nefiind clar exemplificate de norma respectivă care sunt acele modalități prin care se materializează constatările cadrului didactic, fapt care contravine art. 1 alin. (5) din Constituție.

Referitor la principiul unicității reglementării în materie Curtea Constituțională a reținut prin Decizia nr. 415/2010 că: „*De asemenea, Curtea constată că, potrivit art. 1 alin. (5) din Constituție, "În România, respectarea [...] legilor este obligatorie" iar, potrivit Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 777 din 25 august 2004, tehnica legislativă asigură sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. În același sens, art. 13 din această lege instituie principiul unicității reglementării în materie, statuând că reglementările de același nivel și având același obiect se cuprind într-un singur act normativ, iar potrivit art.*

15, cu denumirea marginală "Evitarea paralelismelor", în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în două sau mai multe acte normative, iar în cazul existenței unor paralelisme, acestea vor fi înlăturate fie prin abrogare, fie prin concentrarea materiei în reglementări unice."

Astfel, deși art. 14 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 prevede că: "Reglementările de același nivel și având același obiect se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ.", Legea cuprinde atât norme din domeniul educației, cât și norme din domeniul dreptului penal și al dreptului procesual penal. Legiuitorul a creat o *lex tertia* în care a inclus norme din domenii diferite ce ar fi trebuit cuprinse pe de o parte în Legea educației naționale nr. 1/2011, iar pe de altă parte în Codul penal și în Codul de procedură penală. Prin urmare, Legea încalcă principiul unicității reglementării, ceea ce va avea consecințe negative în ceea ce privește principiul securității raporturilor juridice.

În ceea ce privește regimul sancționator introdus prin legea de față, trebuie reținut în conformitate cu jurisprudența Curții Constituționale și a Înaltei Curți de Casație și Justiție că, din punct de vedere penal, noțiunea de funcționar public are un sens mult mai larg decât sensul utilizat în dreptul administrativ. Astfel, cadrul didactic este asimilat noțiunii de funcționar public din dreptul penal, deci beneficiază deja de toate normele sancționatorii care prevăd limite majorate pentru pedepsele aplicate persoanelor care săvârșesc infracțiuni asupra cadrelor didactice. Așadar, normele din prezenta lege nu fac altceva decât să dubleze prevederile din Codul Penal, fapt care contravine normelor de tehnică legislativă și a textului constituțional cu privire la securitatea juridică, care implică de la sine predictibilitatea normei de drept.

Prin urmare, art. 1 din încalcă principiul securității raporturilor juridice, consacrat la art. 1 alin. (3) și alin. (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

2. ÎNCĂLCAREA ART. 16 ALIN. (1) DIN CONSTITUȚIE

Legea adoptată este contrară art. 16 alin. (1) din Constituție care prevede: "Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări."

Art. 4 din Lege instituie o prezumție de veridicitate pentru faptele sesizate în scris de personalul didactic. Prin această măsură, legiuitorul dezechilibrează raportul de egalitate al persoanelor în fața legii fără nicio justificare obiectivă. Astfel, sub aspect probator, legiuitorul a inversat sarcina probei, fiind prezumate a fi reale aspectele relatate de personalul didactic, urmând ca celelalte persoane interesate să facă dovada contrară. Or, această inversare a sarcinii probei nu are nicio justificare și va adânci eventualele tensiuni existente între elevi, părinți, pe de o parte, și profesori, pe de altă parte. Prin urmare, nu există niciun criteriu obiectiv și rezonabil care să justifice opțiunea legiuitorului de a dezechilibra două categorii de persoane ce interacționează zilnic (personalul didactic și restul persoanelor), de a conferi puteri sporite profesorilor, respectiv prezumția de veridicitate a faptelor sesizate în scris.

De altfel, în practică, va fi foarte dificil pentru persoana interesată să facă proba contrară având în vedere că sunt dese situațiile când nu există mijloace de înregistrare audio-video sau martori în interacțiunile dintre cadrele didactice și părinți sau elevi. Astfel, a institui o prezumție de veridicitate în aceste condiții în favoarea cadrului didactic poate conduce la abuzuri greu verificabile, dar mai ales la o lipsă a egalității a cetățenilor în fața legii și a autorităților publice.

În subsidiar, în măsura în care Curtea Constituțională va considera ca nu există o inegalitate în fața legii atât timp cât ea se aplică în mod unitar pentru tot personalul didactic din învățământul preuniversitar atunci solicităm instanței să constate că inegalitate în fața legii se manifestă între profesorii din învățământul preuniversitar și învățământul universitar. Astfel, unor categorii de persoane aflate în situații identice, aceeași normă legală se aplică diferit.

Din expunerea de motive rezultă că aceste puteri sporite sunt acordate profesorilor din mediul preuniversitar ca urmare a situațiilor neplăcute în care sunt puși de către elevii teribiliști sau needucați sau chiar de către părinții acestora, cadrele didactice fiind uneori agresate fizic sau verbal. Exact aceleași considerente sunt pe deplin aplicabile și de aceeași protecție ar trebui să se bucure și profesorii din mediul universitar. Însă legiuitorul, a ales să avantajeze doar personalul didactic din mediul preuniversitar fără a exista o justificare obiectivă. Din acest punct de vedere, în situații egale și contexte identice, respectiv în activitatea didactică desfășurată pentru elevi/studenți, doar profesorii din mediul preuniversitar beneficiază de privilegiile instituite de Lege, nu și cei din mediul universitar.

La rândul lor, elevii sunt adesea victime ale unor abuzuri exercitate de către profesori. Sunt cunoscute multe exemple în care unii elevi au fost abuzați fizic sau psihic, sau hărțuiți în diverse feluri de către profesorii de la clasă, fie într-un cadru colectiv, fie într-o interacțiune fără martori. În aceste situații, declarația profesorului ar avea un statut probator superior față de mărturia elevului, ceea ce induce un dezechilibru evident între persoane care sunt în egală măsură parteneri în procesul educațional.

Prin urmare, Legea încalcă principiul egalității în drepturi, consacrat de art. 16 din Constituție.

3. ÎNCĂLCAREA ART. 23 ALIN. (11) ȘI ART. 53 DIN CONSTITUȚIE

Legea este de natură să încalce prezumția de nevinovăție, drept izvorât din libertatea individului, consacrat constituțional la art. 23, alin. (11), restrângându-i în mod nejustificat exercițiul dreptului, cu încălcarea art. 53 din Constituție.

În cazul infracțiunilor prevăzute la art. 5 coroborat cu art. 4 din Lege sunt încălcate dispozițiile Legii fundamentale care consacră la art. 23 alin. (11) dreptul persoanei de a fi considerată nevinovată până la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, precum și cele ale Convenției pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale, care consacră cu titlu absolut la art. 6, par. 2 dreptul persoanei acuzate de a fi prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

În materie penală sunt enumerate limitativ anumite situații și categorii de reprezentanți ai autorității publice care pot încheie procese verbale ce constituie chiar act de sesizare a instanței penale. Nici măcar acele acte nu au o prezumție de veridicitate, acuzarea fiind în continuare să obligată să facă proba celor reținute în procesele verbale de către persoanele care le-au întocmit. Astfel, această figură juridică a cadrului didactic care constată fapte în scris și care beneficiază de prezumția de veridicitate până la proba contrară este nemaiîntâlnită în legislația română și conduce la înfrângerea prezumției de nevinovăție.

Dreptul fundamental la prezumția de nevinovăție izvorăște din nevoia de a oferi o protecție juridică persoanei acuzate, în scopul echilibrării balanței pe parcursul procedurilor judiciare aplicabile și pentru a oferi învinutului garanțiile procesuale necesare împotriva abuzurilor (A. Crișu în S. Tănăsescu, I. Muraru, *Constituția României - comentariu pe*

articole. Ediția a II-a, Ed. C.H.Beck, București, 2019, p. 193-194). Astfel, norma criticată, cu scopul vădit de a încălca voința puterii constituante originare, a instituit o prezumție *iuris tantum* de veridicitate, „până la contrară”, a eventualelor acuzații formulate de personalul didactic, de conducere, îndrumare sau control, noțiune care are vocația de a institui în sarcina învinutului o veritabilă prezumție de vinovăție.

Conform jurisprudenței instanței de contencios constituțional, reținem că „*nimeni nu este obligat să își dovedească nevinovăția, sarcina probațiunii revenind acuzării, iar situația de dubiu îi profită celui acuzat - in dubio pro reo*” (Decizia nr. 415 din 14 aprilie 2010).

De asemenea, dispoziția legală criticată este de natură să aibă efecte negative asupra demnității și integrității psihice a persoanei, care, din cauza lipsei prezumției de nevinovăție, poate fi supusă oprobriului public, fiindu-i știrbită integritatea reputației. În acest sens s-a pronunțat și Curtea de la Strasbourg, care a reținut pentru prezumția de nevinovăție și menirea de a proteja reputația unei persoane față de „*etichetele nejustificate de vinovăție*” (Hotărârea din 28 martie 2017 în cauza Kemal Coskun c. Turciei).

Conform art. 53, alin. (2) din Legea fundamentală, exercițiul drepturilor poate fi restrâns, *inter alia*, dacă măsura este necesară într-o societate democratică, dacă este proporțională cu situația care a determinat-o și dacă nu aduce atingere însăși existenței dreptului. Expunerea de motive a propunerii legislative supusă controlului nu conține nicio justificare a situației care determină restrângerea dreptului la prezumția de nevinovăție de către norma criticată, iar, chiar dacă ar exista, norma criticată tot ar rămâne incompatibilă cu rigorile constituționale ale restrângerii drepturilor fundamentale, având în vedere că proporționalitate restrângerii presupune un caracter temporar, dat fiind că acționează strict ca o excepție necesară pentru salvagardarea unor valori ale statului democratic (Decizia Curții Constituționale nr. 712 din 5 iulie 2012). Totodată, dispoziția criticată acționează în sensul efectiv al abolirii prezumției de nevinovăție pentru infracțiunile prevăzute de art. 5 din Legea, ceea ce aduce atingere însăși dreptului fundamental la prezumția de nevinovăție, afectându-i în mod vădit substanța și aplicabilitatea.

Prin urmare, Legea restrânge libertatea individuală, ca drept și libertate fundamentală, consacrate de art. 23, alin. (11), și art. 53 din Constituție.

În concluzie, solicităm admiterea prezentei sesizări de neconstituționalitate și declararea neconstituțională în integralitate a *”Legii privind investirea personalului didactic de predare, de conducere, de îndrumare și de control cu exercițiul autorității publice pe timpul și în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu”* având în vedere că a fost adoptată cu încălcarea art. 1, 16, 23, 53, 73 și 75 din Constituție.

În drept, ne întemeiem sesizarea pe dispozițiile art. 15 alin (1) și (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

LS 92/2016

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE A

NR.	SENATOR	SEMĂTURĂ	PARTID
1.	ALEXANDRESCU VLAD-TUDOR		USR
2.	COLIBAN ALLEN		USR
3.	DINICĂ SILVIA-MONICA		USR
4.	DINU NICOLETA-RAMONA		USR
5.	DIRCĂ GEORGE-EDWARD		USR
6.	FĂLCOI NICU		USR
7.	GHICA CRISTIAN		USR
8.	GOȚIU REMUS-MIHAI		USR
9.	LUNGU DAN		USR
10.	MARUSSI GEORGE-NICOLAE		USR
11.	MIHAIL RADU-MIHAI		USR
12.	PRESADĂ FLORINA-RALUCA		USR
13.	WIENER ADRIAN		USR
14.	FENECHU CĂTĂLIN-MARCEL		PNL
15.	Pauline Nicoleta		PNL
16.	PÎRVULESCU EUBEM.		PNL
17.	Stanga George Catalin		PNL
18.	TRAPU HAZARDU EDGEEU		PNL
19.	FLORIN CITU		PNL
20.	LEON DIAMANTA		PNL
21.	Georgeta AUNA		PNL
22.	Toma Catalin Dumitru		PNL
23.	SCANTEI LILIANA		PNL
24.	CRISTIAN CHIRTES		PNL
25.	BOPTICA COSTEL		PNL
26.	CADARIU DANIEL		PNL
27.			
28.			